

Рейтинговий звіт ENAU-002-017 про оновлення кредитного рейтингу

Об'єкт рейтингування	боргове зобов'язання ТОВ «Дніпропетровський дослідний завод «Енергоавтоматика»
Тип рейтингу	довгостроковий кредитний рейтинг зобов'язання за Національною рейтинговою шкалою
Тип боргового зобов'язання	іменні відсоткові облигації
Обсяг випуску	серії В – 70 000 000 грн.
Номінальна вартість однієї облигації	серії В - 1 000 грн.
Кількість облигацій	серії В – 70 000 од.
Відсоткова ставка	серії В - на 13-16 відсоткові періоди – 18% річних
Термін розміщення	серії В - 17.12.2007 р. – 14.12.2008 р.
Термін обігу	після реєстрації Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку звіту про результати розміщення облигацій та отримання свідоцтва про реєстрацію випуску облигацій по 11.12.2011 р.
Термін погашення	серії В - 12.12.2011 р.
Дата визначення	серії В - 25.09.2007 р.
Рейтингова дія	оновлення
Дата оновлення	09.06.2011 р.
Рівень кредитного рейтингу боргового зобов'язання	uaBBB
Прогноз	стабільний

Наданий в результаті рейтингового аналізу кредитний рейтинг визначено за Національною рейтинговою шкалою, на що вказують літери **ua** у позначці кредитного рейтингу. Національна шкала кредитних рейтингів дозволяє виміряти розподіл кредитного ризику в економіці України без урахування суверенного ризику та призначена для використання емітентами цінних паперів, позичальниками, фінансовими установами, посередниками та інвесторами на фінансовому ринку України.

Для проведення процедури оновлення кредитного рейтингу агентство «Кредит-Рейтинг» використовувало фінансову звітність ТОВ «ДДЗ «Енергоавтоматика» за I квартал 2011 року, а також внутрішню інформацію, надану підприємством у ході рейтингового процесу. Було проаналізовано інформацію стосовно усіх істотних аспектів діяльності товариства.

Кредитний рейтинг ґрунтується на інформації, наданій самим підприємством, а також на іншій інформації, що є у розпорядженні рейтингового агентства та вважається надійною. Рівень кредитного рейтингу залежить від якості, однорідності та повноти інформації, що є у розпорядженні рейтингового агентства.

Історія кредитного рейтингу

Дата	25.09.2007	29.10.2008	19.12.2008	22.06.2009	31.03.2010	10.06.2010	12.10.2010	30.11.2010	09.06.2011	09.06.2011
Рівень кредитного рейтингу	uaBBB+	uaBBB	uaBBB	uaBBB	uaBBB	uaBBB	uaBBB	uaBBB	uaBBB	uaBBB
Прогноз	стабільний	негативний	стабільний	стабільний	стабільний	стабільний	стабільний	стабільний	стабільний	стабільний
Рейтингова дія	визначення	зниження зі зміною прогнозу	підтвердження зі зміною прогнозу	підтвердження	підтвердження	підтвердження	підтвердження	підтвердження	підтвердження	підтвердження

Позичальник або окремий борговий інструмент з рейтингом **uaBBB** характеризується ДОСТАТНЬОЮ кредитоспроможністю порівняно з іншими українськими позичальниками або борговими інструментами. Рівень кредитоспроможності залежить від впливу несприятливих комерційних, фінансових та економічних умов.

Стабільний прогноз вказує на відсутність на поточний момент передумов для зміни рейтингу протягом року.

Рівень кредитного рейтингу боргового зобов'язання ТОВ «ДДЗ «Енергоавтоматика» підтримується:

- стійкими ринковими позиціями НАК «ІСТА», до складу якої входить ТОВ «ДДЗ «Енергоавтоматика», на ринках України та країн СНД;
- входженням у склад НАК «ІСТА» основних постачальників сировини, які забезпечують значну частину виробничих потреб Емітента у свинці.

Рівень кредитного рейтингу боргового зобов'язання ТОВ «ДДЗ «Енергоавтоматика» обмежується:

- чутливістю діяльності Емітента до коливань цін на свинець та свинцеві сплави.
- відсутністю консолідованої звітності НАК «ІСТА», підтвердженої аудиторським висновком.

Основні показники

Балансові показники, тис. грн.

Стаття балансу	2007	2008	2009	I півр. 2010	9 міс. 2010	2010	I кв. 2011
Активи	167 675	396 745	404 883	437 643	445 185	487 202	471 066
Основні засоби	42 211	271 332	283 952	279 727	277 843	315 493	301 610
Довгострокові фінансові інвестиції	50 504	27 504	27 504	27 504	27 504	27 504	27 504
Запаси	36 111	50 922	28 995	65 195	44 877	42 391	76 121
Дебіторська заборгованість за товари та послуги	27 536	17 087	44 426	24 518	45 992	52 621	26 994
Власний капітал	106 167	344 306	338 318	338 887	338 989	340 424	340 679
Інші довгострокові фінансові зобов'язання	6 013	4 227	1 770	1 770	1 770	0	0
Кредиторська заборгованість за товари та послуги	12 417	15 189	59 663	56 641	68 500	109 636	24 678
Кредити банків	41 122	23 385	2 460	36 842	34 292	33 974	103 480

Джерело: фінансова звітність ТОВ «ДДЗ «Енергоавтоматика»

Фінансові результати

Показник	2007	2008	2009	I кв. 2010	I півр. 2010	9 міс. 2010	2010	I кв. 2011
Чистий обсяг продажів	270 286	202 060	224 317	59 656	109 750	196 237	279 346	57 965
Валовий прибуток	11 667	18 210	13 144	9 007	11 039	16 577	19 532	5 093
Операційний прибуток	14 239	15 767	5 560	651	1 909	3 406	6 327	1 072
Чистий прибуток	11 139	2 797	652	199	569	671	2 106	145

Джерело: фінансова звітність ТОВ «ДДЗ «Енергоавтоматика»

ТОВ «Дніпропетровський дослідний завод «Енергоавтоматика» (далі – ТОВ «ДДЗ «Енергоавтоматика») входить до групи компаній «ІСТА», яка є одним з найбільших виробників акумуляторів в Україні. Корпорація об'єднує два заводи з виробництва акумуляторних батарей – ТОВ «ДДЗ «Енергоавтоматика» та ПрАТ «Іста-центр» (загальна виробнича потужність заводів складає близько 4 млн. батарей на рік). До складу групи також входить ТОВ «Укрсплав» (переробка відпрацьованих акумуляторів та виробництво свинцевих сплавів), ТОВ «Інтерпласт» (виробництво пластмасових комплектуючих для акумуляторних батарей) і ТОВ «Торговий дім «Іста». При оновленні кредитного рейтингу агентство оцінювало господарську діяльність ТОВ «ДДЗ «Енергоавтоматика», враховуючи його входження до складу групи компаній «ІСТА». Фінансовий аналіз було ускладнено відсутністю консолідованої фінансової звітності групи, підтвердженої аудиторським висновком.

Одною з основних особливостей галузі акумуляторних батарей є її залежність від показників розвитку автомобільного ринку та наявного парку транспортних засобів підприємств. Необхідно відмітити, що вже у II півріччі 2010 року спостерігалось поступове зниження темпів скорочення обсягів виробництва автомобільної продукції з наступним нарощуванням виробничих показників основних підприємств галузі. Протягом I кварталу 2011 року виробництво автотранспортних засобів збільшилось на 112%, до рівня в 22 820 тис. од. Економічна криза меншою мірою вплинула на показники діяльності вторинного ринку акумуляторів. В цілому, у 2010 році на вторинному ринку акумуляторних батарей спостерігалась тенденція до часткової переорієнтації споживача на продукцію низького та середнього цінового сегменту.

Значний обсяг вироблених в Україні акумуляторних батарей експортується, переважно у країни СНД (Росія, Білорус, Казахстан, Азербайджан та інші країни). За прогнозами експертів ринку, цього року світовий попит на свинцеві акумулятори може збільшитися на 2-4%, що у першу чергу буде зумовлено підвищенням обсягу продажів автомобілів у Китаю, Індії та Південній Азії. Попит в 2011 році становитиме близько 390 млн. акумуляторів (у 2010 році цей показник складав близько 380 млн. од. продукції). Коливання ціни на свинець та його сплави є одним з основних факторів ризику при виробництві стартерних акумуляторних батарей, оскільки його питома вага у структурі собівартості готової продукції складає 65-75%. Поступове відновлення галузі автомобілебудування розвинених країн світу сприяло поживленню попиту на свинець, що дає підстави очікувати на подальше зростання його вартості на світовому ринку. Так, протягом I кварталу 2011 року середній рівень цін на свинець становив трохи більше, ніж 2 600,0 дол. США, при цьому максимальний показник у вищезазначеному періоді дорівнював 2 730,0 тис. дол. США.

Протягом I кварталу 2011 року ТОВ «ДДЗ «Енергоавтоматика» випустило 195,7 тис. ум. АКБ, що на 16% менше, ніж за відповідний період 2010 року. Ринки збуту продукції компанії є досить диверсифіковані – 64% продукції протягом січня-березня 2011 року було експортовано. За результатами I кварталу 2011 року обсяг реалізації продукції ТОВ «ДДЗ «Енергоавтоматика» склав 178 тис. ум. АКБ, що на 7% менше показника аналогічного періоду 2010 року (190 тис. ум. АКБ). У структурі продажів переважала реалізація на вторинний ринок, попит на якому

характеризується вищою стабільністю та більшим об'ємом. Оскільки основною складовою собівартості стартерних акумуляторних батарей є свинець та його сплави, діяльність виробників чутлива до коливань цін на цей метал. Середні ціни, за якими аналізоване підприємство купувало свинець та свинцево-кальцієву стрічку, у I кварталі 2011 року, перевищували ціни відповідного періоду минулого року на 14,3% та 9,0% відповідно.

Протягом I кварталу 2011 року валюта балансу ТОВ «ДДЗ «Енергоавтоматика» зменшилась на 16 136,0 тис. грн., до рівня в 471 066,0 тис. грн., переважно за рахунок поточної дебіторської заборгованості. Необоротні активи підприємства на кінець I кварталу 2011 року становили 329 602,0 тис. грн. (-13 950,0 тис. грн., що частково пов'язано з нарахуванням амортизаційних відрахувань). Обсяг довгострокових фінансових інвестицій залишився незмінним.

Оборотні активи протягом аналізованого кварталу також мали тенденцію до зменшення, їх обсяг станом на 31.03.2011 р. становив 141 424,0 тис. грн. (-2 186,0 тис. грн. переважно у зв'язку з частковим погашенням дебіторської заборгованості перед Емітентом). На кінець I кварталу 2011 року підприємство акумулювало грошові кошти на рахунках у сумі 14 310,0 тис. грн.

Протягом I кварталу 2011 року основним джерелом формування валюти балансу ТОВ «ДДЗ «Енергоавтоматика» залишався власний капітал – 340 679,0 тис. грн. (72% валюти балансу), який сформований за рахунок насамперед вартості дооцінки основних фондів – 229 896,0 тис. грн., а також статутного капіталу – 81 814,0 тис. грн. Поточні зобов'язання Емітента на кінець аналізованого періоду становили 26 090,0 тис. грн. (-85 728,0 тис. грн. здебільшого за рахунок погашення поточної товарної заборгованості перед постачальниками та іншими контрагентами). Довгострокові зобов'язання підприємство повністю сформовані заборгованістю за банківськими кредитами.

Несуттєве зниження обсягів реалізації негативно позначилося на чистому доході ТОВ «ДДЗ «Енергоавтоматика», який за підсумками I кварталу 2011 року зменшився на 2,8% і склав 57 965,0 тис. грн. Чистий прибуток ТОВ «ДДЗ «Енергоавтоматика» за перші три місяці 2011 року склав 145,0 тис. грн.

Зобов'язання ТОВ «ДДЗ «Енергоавтоматика» за банківськими кредитами станом на 31.03.2011 р. становили 111 319,4 тис. грн. Порівняно з початком року, рівень боргового навантаження компанії мав тенденцію до зростання, що пов'язано з залученням нових банківських кредитів, станом на 31.03.2011 р. співвідношення чистого боргу та показника ЕВІТДА, розрахованого за останні 12 місяців, становило 5 разів.

Станом на 01.05.2011 р. підприємство погасило облігації серії В у повному обсязі, на поточну дату випуск облігацій анульовано (Розпорядження ДКЦПФР від 13.04.2011 р. за № 99-С-О).

Висновок

За результатами аналізу кредитний рейтинг випуску іменних відсоткових облігацій ТОВ «ДДЗ «Енергоавтоматика» підтверджено на рівні **uaBBB**, прогноз «стабільний».

Голова рейтингового комітету

А. М. Коноплястий

**Т.в.о. начальника відділу корпоративних
рейтингів**

О. В. Чорноротов

Додатки

Балансові дані ТОВ «ДДЗ «Енергоавтоматика», тис. грн.

Актив	2008	2009	I кв. 2010	I півр. 2010	9 міс. 2010	2010	I кв. 2011
I. Необоротні активи	317 691	312 568	314 474	312 847	316 740	343 552	329 602
Нематеріальні активи	1 597	1 112	1 112	1 112	1 111	555	488
Незавершене будівництво	17 258	0	4 584	4 504	10 282	0	0
Основні засоби	271 332	283 952	281 274	279 727	277 843	315 493	301 610
Довгострокові фінансові інвестиції	27 504	27 504	27 504	27 504	27 504	27 504	27 504
II. Оборотні активи	79 041	92 294	109 593	124 774	128 418	143 610	141 424
Запаси	50 922	28 995	48 044	65 195	44 877	42 391	76 121
Дебіторська заборгованість за товари та послуги	17 087	44 426	26 378	24 518	45 992	52 621	26 994
Дебіторська заборгованість за розрахунками:							
• з бюджетом	3 563	15 261	18 659	24 764	29 548	42 601	18 507
Інша поточна дебіторська заборгованість	6 762	911	7 121	8 967	4 041	4 048	5492
Грошові кошти та їх еквіваленти	96	2 553	9 183	1 101	3 890	1 780	14 310
Інші оборотні активи	611	148	208	229	70	82	0
III. Витрати майбутніх періодів	13	21	21	22	27	40	40
IV. Необоротні активи та групи вибуття	0	0	0	0	0	0	0
Баланс	396 745	404 883	424 088	437 643	445 185	487 202	471 066
Пасив							
I. Власний капітал	106 168	344 306	338 318	338 662	338 887	340 424	340 679
Статутний капітал	81 814	81 814	81 814	81 814	81 814	81 814	81 814
Інший додатковий капітал	1 194	236 536	229 896	229 896	229 896	229 896	229 896
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	23 159	25 956	26 608	26 952	27 177	28 714	28 969
II. Забезпечення наступних витрат і платежів	1 045	2 635	1	527	447	986	817
III. Довгострокові зобов'язання	22 135	26 131	4 230	1 770	1 770	33 974	103 480
Довгострокові кредити банків	16 122	21 904	2 460	0	0	33 974	103 480
Інші довгострокові фінансові зобов'язання	6 013	4 227	1 770	1 770	1 770	0	0
IV. Поточні зобов'язання	38 328	23 673	62 334	83 129	96 539	111 818	26 090
Короткострокові кредити банків	25 000	1 481	0	5 948	36 842	0	0
Векселі видані	0	0	0	0	0	0	0
Кредиторська заборгованість за товари та послуги	12 417	15 189	59 663	69 298	56 641	109 636	24 678
Поточні зобов'язання за розрахунками:							
• з бюджетом	159	236	312	314	281	510	325
• зі страхування	189	41	254	249	244	291	318
• з оплати праці	499	702	679	733	1 407	566	734
Інші поточні зобов'язання	64	6 024	1 426	6 587	1 124	815	35
V. Доходи майбутніх періодів	0	0	0	0	0	0	0
Баланс	167 675	396 745	404 883	424 088	437 643	487 202	471 066

Джерело: ТОВ «ДДЗ «Енергоавтоматика»

Звіт про фінансові результати ТОВ «ДДЗ «Енергоавтоматика», тис. грн.

Показник	2008	2009	3 міс. 2010	6 міс. 2010	9 міс. 2010	2010	I кв. 2011
Чистий дохід від реалізації продукції	202 060	224 317	59 656	109 750	196 237	279 346	57 965
Собівартість реалізованої продукції	183 850	211 173	50 649	98 711	179 660	259 814	52 872
Валовий прибуток (збиток)	18 210	13 144	9 007	11 039	16 577	19 532	5 093
Інші операційні доходи	112 443	17 160	36 316	111 244	132 742	181 194	103 762
Адміністративні витрати	3 116	3 670	1 064	2 127	3 128	4 804	1 044
Витрати на збут	4 555	4 548	2 163	3 189	4 881	8 342	1 808
Інші операційні витрати	107 215	16 526	41 445	115 058	137 904	181 253	104 931
Фінансові результати від операційної діяльності:	15 767	5 560	651	1 909	3 406	6 327	1 072
Інші фінансові доходи	6	10	0	0	0	0	0
Інші доходи	275	7	0	0	0	0	0
Фінансові витрати	12 057	4 361	307	1 006	2 185	3 112	788
Інші витрати	262	77	0	19	77	102	29
Фінансові результати до оподаткування:	3 729	1 139	344	884	1 144	3 113	255
Податок на прибуток	932	487	145	315	473	1 007	110
Чистий прибуток (збиток)	2 797	652	199	569	671	2 106	145

Джерело: фінансова звітність ТОВ «ДДЗ «Енергоавтоматика»